

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta laiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamiseksi

Johdanto

Ehdotuksella esitetään lisättäväksi lakiin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettuun lakiin uusi 46 §, joka sisältäisi säännökset valtion erityisavustuksesta kansainvälistä tai tilapäistä suojelua tarvitsevien taikka paperittomien lasten varhaiskasvatukseen. Avustuksen myöntöperusteista ja käyttökohteista säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Esitys liittyy valtion vuoden 2023 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Ehdotetaan, että lakimuutos tulee voimaan 1.1.2023.

Tausta

Venäjän hyökättyä Ukrainaan alkuvuodesta 2022 EU:n neuvosto on tehnyt päätöksen aktivoida ensimmäistä kertaa tilapäisen suojelun direktiivi (2001/55/EY). Päätös tuli voimaan 4.3.2022 ja tästä lähtien Suomessa on voitu antaa tilapäistä suojelua neuvoston päätökseen kuuluvalla ryhmällä.

Euroopan komissio on antanut tiedonannon (21.3.2022, 2022/C 126 I/01, jäljempänä *komission tiedonanto*), jolla on ohjeistettu jäsenvaltioita neuvoston päätöksen ja tilapäisen suojelun direktiivin toimeenpanossa ja soveltamisessa. Jäsenvaltioiden olisi komission tiedonannon mukaan tuettava mahdollisuutta hakeutua varhaiskasvatukseen samoin edellytyksin kuin omille kansalaisilleen ja muille unionin kansalaisille.

Lapsilla, joilla on Suomessa kotikunta, on selkeä subjektiivinen varhaiskasvatusoikeus perustuen varhaiskasvatustulain (540/2018) 6 §:n 1 momenttiin. Sen sijaan kotikunnattomilla lapsilla oikeus varhaiskasvatukseen edellyttää varhaiskasvatustulain 6 §:n 2 tai 3 momentin kriteerien täyttymistä. Valtionosuusrahoituksen piiriin kuuluvat ne lapset, joilla on Suomessa kotikunta.

Hallituksen kehyspäätöksessä 5.4.2022 Ukrainasta pakenevien ihmisten auttamiseksi hallitus on linjannut, että hallitus korvaa palveluista aiheutuvia kustannuksia kunnille tilapäisen suojelun käyttöönnotosta lähtien. Varhaiskasvatuksen osalta päätöksessä

todetaan, että kuntien varhaiskasvatuksen kustannuksia kompensoidaan valtionavustuksella vuonna 2022 sekä tilapäislain turvin vuonna 2023.

Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on kannustaa kuntia järjestämään varhaiskasvatusta myös tilapäistä suojelua hakeville tai saaville lapsille, kansainvälistä suojelua hakeville lapsille sekä paperittomille lapsille. Laadukas varhaiskasvatus tukee lasten hyvinvointia, kehitystä ja oppimista ja tarjoaa turvallisen arjen kasvu- ja oppimisympäristön. Lasten arjessa varhaiskasvatuksen rutiineilla ja päivittäisellä toiminnalla on merkittävä suojaava vaikutus ja varhaiskasvatuksessa voidaan tarjota varhaiskasvatustilain mukaista yleistä, tehostettua tai erityistä tukea turvattomista oloista paenneille lapsille. Ammattitaitoisen henkilöstön ohjauksessa voidaan edistää lasten suomen tai ruotsin kielen oppimista ja siten tukea lasten ja perheiden integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Varhaiskasvatuksen tarjoaminen sotaa ja muita turvattomia oloja pakeneville lapsille toteuttaa myös lasten oikeuksien sopimuksen velvoitteiden toteuttamista.

Vastausohjeet vastaanottajille

Opetus- ja kulttuuriministeriö varaa teille mahdollisuuden antaa lausuntonne esitysluonnoksesta. Myös tahot, joita ei ole erikseen mainittu jakelussa, voivat toimittaa ministeriölle lausuntonsa. Lausunnon voi antaa suomen tai ruotsin kielellä.

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse ministeriön kirjaamoon.

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Mikäli et halua rekisteröityä palveluun, lausunnon voi lähettää myös sähköpostitse opetus- ja kulttuuriministeriön kirjaamoon (kirjaamo.okm@gov.fi). Lausunnoissa pyydetään käyttämään viitteenä diaarinumeroa VN/16361/2022.

Ministeriöiden, joilla on käytössä VAHVA, tulee viedä lausuntonsa VAHVAAan asialle VN/16361/2022.

Kaikki lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä ja hankeikkunassa.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan 2.9.2022 mennessä.

Valmistelijat

Marjaana Larpa, hallitusneuvos, marjaana.larpa@gov.fi, puh. 0295 330 480
Tarja Kahiluoto, opetusneuvos, tarja.kahiluoto@gov.fi, puh. 0295 330 386

Liitteet:

[Rahoituslain HE-luonnos_lausuntoversio.pdf](#)

[Paragrafer.pdf](#)

Jakelu:

Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
Espoon kaupunki
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Helsingin kaupunki
Hyvinvointialan liitto ry
Inkoon kunta Ingå (R/S)
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry
Jyväskylän kaupunki
Kangasalan kaupunki
Kauhajoen kaupunki
Kokkolan kaupunki
KT Kuntatyönantajat
Lapin aluehallintovirasto
Lapsiasiavaltuutetun toimisto
Lastensuojelun Keskusliitto ry
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Maahanmuuttovirasto Migri
Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry
Mikkelin kaupunki
Oikeuskanslerinvirasto
Oikeusministeriö
Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry
Opetushallitus
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Rauman kaupunki
Savonlinnan kaupunki
Sisäministeriö
Sosiaali- ja terveysalan ammattijärjestö Tehy ry
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira
Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry
Suomen Kuntaliitto ry
Suomen Lastenhoitoalan Liitto ry
Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry
Suomen Vanhempainliitto ry
Suomen Yrittäjät ry
Turun kaupunki

Utsjoen kunta
Uudenkaarlepyyn kaupunki (Nykarleby (R/S))
Valtiovarainministeriö
Vantaan kaupunki
Varhaiskasvatuksen opettajien Liitto VOL
Yhdenvertaisuusvaltuutettu

Lausunnonantajan lausunto

Onko avustus tarpeellinen?

Ovatko avustuksen myöntöperusteet selkeät?

Onko teillä täydennettävää vaikutusarvioihin?

Onko teillä muita huomioita?

Liittäkää oheen max. 1 sivun tiivistelmä lausunnostanne.

Voit jättää liitteitä lausunnon yhteyteen. Sallittuja tiedostoformaatteja ovat: pdf, doc, docx, xls, xlsx, ppt, pptx, csv, txt, rtf, zip, jpg, jpeg, png, gif and tif. Liitetiedostojen koko tulee olla pienempi kuin 50 Mb.

Lempinen Petri
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Larpa Marjaana
Opetus- ja kulttuuriministeriö